

"جایگاه موسیقی در عزاداری" در بیان رهبر معظم انقلاب: مداحی موسیقی باب نیست

آهنگ خوب به معنای تقلید از آهنگ موسیقی‌های لهوی مصل عن سبیل الله نیست؛ این را توجه داشته باشید. بعضی از آهنگ‌ها، آهنگ‌های بدی است، آهنگ‌های غلطی است، آهنگ‌های لهوی است؛ این را نباید به وادی حرفه مداحی و خواندن مداحی کشاند.

به گزارش آران نیوز به نقل از تسنیم استفاده از موسیقی اصیل ایرانی در مداحی و عزاداری یکی از رسم‌های قدیمی است که بسیاری از مداحان و مرثیه‌خوان‌ها هنوز هم بر آن پایبند مانده‌اند. در این میان برخی مداحان جوان‌تر هم از موسیقی و آهنگ‌هایی استفاده می‌کنند که سبک جدیدتری دارد.

اما باید دانست که استفاده از موسیقی در مداحی هرچند کار قابل دفاعی است، اما خطوط قرمزی دارد که باید به آن توجه کرد؛ چراکه برخی سبک‌های موسیقی در دین اسلام حرام محسوب می‌شود و طبیعی است که این نوع سبک‌ها جایی در هیئت‌های عزاداری ندارد.

خب‌گزاری تسنیم برای مشخص شدن اهمیت جایگاه و نوع موسیقی استفاده شده در مداحی و مرثیه‌خوانی، ضمن مرور برخی از استفتائات از رهبر معظم انقلاب، به بازخوانی بخش‌هایی از بیانات معظم له در این زمینه پرداخته است.

استفاده از آلات موسیقی در مراسم عزاداری

پرسش: استفاده از آلات موسیقی مانند ارگ و یا سایر آلات موسیقی در مراسم عزاداری چه حکمی دارد؟

پاسخ: استفاده از آلات موسیقی، مناسب با عزاداری سالار شهیدان نیست و شایسته است مراسم عزاداری به همان صورت متعارفی که از قدیم متداول بوده است، برگزار شود. استفاده از طبل، سنج و شیپور

پرسش: استفاده از طبل و سنج و شیپور و همچنین زنجیرهایی که دارای تیغ هستند، در مجالس و دسته‌های عزاداری چه حکمی دارد؟

پاسخ: اگر استفاده از زنجیرهای مزبور موجب وهن مذهب در برابر مردم شود و یا باعث ضرر بدنی قابل توجهی شود، جایز نیست؛ ولی استفاده از شیپور و طبل و سنج به نحو متعارف اشکال ندارد.

پرسش 2: استفاده از طبل، سنج و شیپور در مراسم عزاداری چه حکمی دارد؟

پاسخ: اگر به نحو متعارف و متناسب با مراسم عزاداری نواخته شود، اشکال ندارد.

بیانات در دیدار مداحان اهل بیت(ع)؛ سوم بهمن 1400

این حرکت مهم - بردن به عمق تاریخ و جلا دادن و صفا دادن به دل‌ها - احتیاج به هنر و هنرنمایی دارد. این هنرنمایی در مداحی‌های ما صدا است، آهنگ است، هندسه خوانندگی است؛ این سه چیز را حتماً لازم دارد؛ یعنی هم باید اهل صوت باشد، هم بایستی خوانندگی و آهنگ - که به عربی می‌شود لحن - داشته باشد، هم هندسه خوانندگی که البته این هندسه خوانندگی را بعضی‌ها دارند، بعضی‌ها ندارند؛ مهم است که از اول در ذهن خودتان مشخص کنید که چه کار می‌خواهید بکنید با این جلسه. صورت مداحی را این‌ها تشکیل می‌دهد؛ یعنی صدای خوب، آهنگ خوب، مهندسی خوب این خواندن، صورت است؛ این صورت‌ها نباید بر محتوا غلبه کند. این صورت‌ها همه وسیله است برای محتوا؛ نبادا جوری حرکت بشود، جوری اقدام بشود که محتوا گم بشود! آن هدایت، آن محبت، آن چیزی که حرکت جامعه را در واقع جهت می‌دهد از درون هیئت و از کانون

هیئت، نایبستی تضعیف بشود و گم بشود. این هم یک نکته در مورد مداحی.

در مداحی هم مثل همه کارهای دیگر ابتکار و نوآوری لازم است؛ می بینید جوان ها نوآوری هم می کنند. در کار مداحی نوآوری خوب است، نوآوری ایرادی ندارد، منتها توجه بکنید که این نوآوری به هنجارشکنی منتهی نشود. مداحی یک هویت خاصی است؛ این هویت عوض نشود. این نوآوری شما نایبستی حرکت شما و اجرای برنامه شما را بلغزاند به سمت یک چیزهایی که مداحی نیست؛ گاهی این جوری دیده می شود. حالا آن مقداری که معلومات محدود بنده اقتضا می کند، یک مواردی گاهی گوشه کنار هست که صورت و همان ابتکار، آن چنان نیست که هویت مداحی را حفظ کرده باشد؛ باید توجه کنید این هویت حفظ بشود؛ مداحی موسیقی پاپ نیست.

یکی از اهداف جلسات مداحان ما و در ذهن مداحان ما، جذب جوانان است؛ این بسیار کار خوبی است، منتها من این را می خواهم عرض بکنم که مواظب باشید جذب جوان ها به هر قیمتی نباشد؛ این جور نباشد که برای اینکه این جوان خوشش بیاید، ما فلان آهنگ نامناسب را مثلاً فرض کنید در شعر مدح یا شعر مصیبت به کار ببریم. جذب لازم است، واجب است، مفید است، اما با حفظ ساختار صحیح. مراقب باشید که به مناسبت اینکه انسان می خواهد جوان ها را جذب کند، ترکیب مداحی و آن حقیقت و هویت مداحی از بین نرود.

بیشتر بخوانید

جایگاه عقل و عاطفه در مداحی، مدیحه سرایی و اشک ریختن در رثای امام حسین(ع)

بیانات در دیدار جمعی از شاعران و ذاکرین اهل بیت(ع)؛ سوم خرداد 1390

شعر خوب، آهنگ خوب و صوت خوب مهم است. البته آهنگ خوب به معنای تقلید از آهنگ موسیقی های لهوی مضل عن سبیل الله نیست؛ این را توجه داشته باشید. بعضی از آهنگ ها، آهنگ های بدی است، آهنگ های غلطی است، آهنگ های لهوی است؛ این را نباید به وادی حرفه مداحی و خواندن مداحی کشاند. عیبی ندارد که شکل های جدیدی را در خواندن و قرائت اشعار و آهنگ سازی های گوناگون ابتکار کنید؛ اما از این تشابه و تداخل بپرهیزید. البته آهنگ های لهوی مضل عن سبیل الله را می گویم، نه حالا هر آهنگی که یک وقتی در یک مضمون دیگری خوانده شده، آن را بخواهیم منع کنیم؛ نه، آهنگ هایی که لهوی است و مضل عن سبیل الله است؛ این ها را نیاورید.

بیانات در دیدار مداحان اهل بیت(ع) به مناسبت میلاد حضرت فاطمه زهرا(س)؛ 14 تیر 1386

ما در قدیم از زبان موسیقیدان های معروف شنیده بودیم که می گفتند موسیقی اصیل ایرانی را نوحه خوان و شبیه خوان ها حفظ کرده اند؛ موافق خوان، مخالف خوان، علی اکبرخوان، قاسم خوان. هر کدام یک دستگاهی را به این ها می دادند که باید در آن دستگاه بخوانند. این موجب شد که موسیقی نانوخته ایرانی - که نه نُت داشت، نه نوشته داشت و نه چیز دیگری داشت - بتواند برسد به دست کسانی که این ها را با نُت و شیوه های جدید بتوانند ثبت و ضبط کنند.

حالا جوان امروز، چه خواننده رادیو و تلویزیون - که متأسفانه آنجا از این جهت وضع خوبی هم ندارد - چه خواننده جلسه مداحی، ناگهان بیاید آهنگ های اروپایی را - آن هم به شکل غلط و نابلد بنا کند خواندن؛ سبک هایی که فرض کنید حالا فلان خواننده غربی یا مقلد عرب آن غربی یک وقتی خوانده، ما این را از او یاد بگیریم و بنا کنیم خواندن! که قبل از انقلاب هم متأسفانه همین کارها را کردند. موسیقی اصیل ایرانی را که می توانست نوع حلال هم داشته باشد - البته همان موسیقی اصیل، یک نوعش هم حرام است؛ فرقی بین ایرانی و غیر ایرانی نیست - همان را هم ضایع کردند.

البته بعد از انقلاب بهتر شد؛ اما حالا مثلاً مداح یا خواننده ما بیاید در رادیو و تلویزیون به تقلید - آن هم غلط - آهنگ غربی یا آهنگ مجالس لهو را در مجلس ایمان و در مجلس معنویت تکرار کند، این درست نیست؛ این غلط است. نوآوری، درست؛ اما نه این جور. این مربوط به آهنگ است. البته صدای خوب را می توان با آهنگ بد خراب کرد؛ صدای متوسط را می توان با آهنگ خوب

آرایش داد. خود آهنگ یک مسئله است.